

DONACIJE U srijedu se za javnost otvara Zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar

Vjerno sačuvan duh umjetničkog života

Memorijalna zbirka smještena u stanu palače u Demetrovoj 3 povezuje tri iznimne osobe - glumca Dubravka Dujšina, političara dr. Ivana Ribara te slikaricu i pjesnikinju Catu Dujšin-Ribar

Martina KALLE

ZAGREB - U srijedu u 17 sati otvara se novi muzejski prostor na zagrebačkome Gornjem gradu - Zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar. Memorijalna zbirka smještena u stanu na drugome katu palače u Demetrovoj ulici br. 3 povezuje tri iznimne osobe - glumca, redatelja i kazališnog pedagoga Dubravka Dujšina (1894.-1947.), političara dr. Ivana Ribara (1881.-1968.) te slikaricu i pjesnikinju Catu Dujšin-Ribar (1897.-1994.) koju je životni put povezoao s njima.

Uoči svečanog otvorenja za javnost, Zbirku su u po-

Najvrjedniji izložci su skulpture najpoznatijih hrvatskih kipara sredine prošloga stoljeća - Meštrovića, Radauša, Augustinčića i Angelija Radovanića - te slika venecijanskoga majstora Vittorea Crivellija iz 15. stoljeća

nedjeljak predstavili voditeljica zbirke donacija Muzeja grada Zagreba, ustanove koja upravlja zbirkom, Vesna Vrabec i ravnatelj toga Muzeja Vinko Ivić.

Ostavština od 214 predmeta

Gotovo desetljeće i pol otako je Grad dao Muzeju na upravljanje memorijalnu zbirku Cate Dujšin-Ribar i dr. Ivana Ribara stan i cijela zgrada uređeni su skupa s dvorištem, predmeti su restaurirani i konzervirani, a sve s namjerom da se, u skladu sa željom darovateljice, što vjernije sačuva duh prostora.

Ostavivši glavninu svojih slika, za koje je za života znala reći da su joj poput njezine djece, kako navodi kustosica Vrabec, rodnomu Trogiru, zagrebačka zbirka sadrži 214 predmeta, među kojima 86 njezinih slika nastalih u rasponu od najranijih iz 1919. do najstarije nasli-

Kao i za slikaričina života: Soba Cate Dujšin-Ribar

Sačuvani duh nekadašnjih stanara: Detalj Zbirke

Otkriva ljude koji su voljeli društvo: Veliki stol s osam stolaca u dnevnoj sobi

DUG I ZANIMLJIV ŽIVOT

Povezala ih tragedija

Prostrani četverosobni stan čuva uspomene na dug i zanimljiv život slikarice Cate Dujšin-Ribar koja je umrla 1994. u 97. godini. Rođena 17. listopada 1897. u Trogiru u obitelji Gattin, Cata Dujšin-Ribar djetinjstvo je provela u Boki kotorskoj. Nakon tri razreda Trgovačke akademije i tečaja slikarstva kod Emanuela Vidovića, što joj je, očigledno, odredilo daljnji put, studirala je slikarstvo na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti gdje su joj profesori bili Ferdo Kovačević, Oton Iveković i Menci Clement Crnčić. Akademiju nije uspjela završiti iz zdravstvenih razloga pa se slikarski usavršavala privatno kod Vladimira Becića te u Parizu i Londonu. Jedno je vrijeme radila i kao restauratorica umjetnina u Galeriji umjetnina u Splitu. Premda vrsna portretistica, okosnicu Catina opusa čine dalmatinski pejzaži, svijetla kolorita i brzog poteza u kojima se, kako kaže voditeljica zbirke Vesna Vrabec, zrcali i njezina narav. Za glumca Dubravka Dujšina udala se 1920. i ostavši prvi put udovicom 1946., do kraja života čuvala je uspomenu na njega. »Povezivala nas je tragedija«, govorila je za drugog supruga dr. Ivana Ribara, koji je približno u isto vrijeme izgubio prvu ženu i dva sina. Upoznali su se 1952. kada ga je portretirala po službenoj dužnosti.

kane 1989. Muzej je upotpunio zbirku otkupom pet predmeta koji su bili dio ambijenta.

Pet prostorija otvorenih za javnost, Catinoj sobi, dnevnom boravku, spavaćoj sobi, sobi dr. Ivana Ribara te hodniku, sadrže slike i skulpture iz razdoblja od 16. do 20. stoljeća, različite predmete umjetničkog obrta i antikni namještaj nastao u rasponu od 18. do 20. stoljeća, bogatu biblioteku s oko 2500 knjiga te jedinstvenu likovnu ostavštinu Jurice Ribara. Kao najvrjednije izložke kustosica Vrabec ističe skulpture najpoznatijih hrvatskih kipara sredine prošloga stoljeća (Meštrović, Radauš, Augustinčić, Angeli Radovani) te sliku venecijanskoga majstora Vittorea Crivellija iz 15. stoljeća.

Poezija u rukopisu

Uz brojne slikaričine radove, mahom dalmatinske vedute i portrete u tehnikama ulja na platnu i lesonitu te ponešto crteža, tu su i brojne fotografije i poezija u rukopisu. Naime, manje je poznato da je Cata Dujšin-Ribar bila i pjesnikinja. Opsežna arhivska građa vezana uz život i rad Dubravka Dujšina predana je Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, a ona o političkom djelovanju dr. Ivana Ribara i njegovih sinova, Ive Lole i Jurice, Hrvatskomu državnom arhivu.

Ambijentalni duh sačuvan je u detaljima, koji nose priču i zbirci daju posebnu život. Premda je već s prvim suprugom, Dubravkom Dujšinom, Cata Dujšin-Ribar, nakon nekoliko adresa, od 1936. živjela u Demetrovoj 3, tek je nakon udaje za dr. Ivana Ribara stan na drugom katu postao njihov dom. Spomen na prvoga supruga čuva mali tabernakl s Dujšinovim osobnim predmetima i umjetno cvijeće (slikarica je za života uvijek vodila računa da tu bude svježe cvijeće!) utaknuto u okviru velikoga Dujšinova portreta u dnevnom boravku. Posebnu život daje mu bogato cvijeće u hodniku. Cata Dujšin-Ribar voljela je cvijeće i brižno ga njegovala, a djelatnici Muzeja grada Zagreba nisu ju iznevjerili, jer vegetacija i dalje buja u hodniku.

DAROVNICA OD 26. SVIBNJA 1976.

Napokon spremna za javnost

Još od šezdesetih godina prošloga stoljeća postojala je ideja da stan Cate Dujšin-Ribar i dr. Ivana Ribara jednoga dana postane memorijalnom zbirkom. Darovnim ugovorom od 26. svibnja 1976. Cata Dujšin-Ribar darovala je cjelokupni inventar svoga stana - zbirku slika, umjetničkih predmeta, knjiga te arhivsku građu Gradu Zagrebu uz uvjet da se u stanu uredi memorijalna zbirka gdje će posjetitelji moći steći uvid u život i rad troje značajnih ljudi hrvatske kulture, umjetnosti i politike te razgledati zbirku umjetnina, navodi kustosica Vesna Vrabec. Nakon slikaričine smrti 1994. odlučeno je da Zbirkom upravlja Muzej grada Zagreba. Četrnaest godina otako MGZ skrbi i upravlja Zbirkom obavljene su brojne restauracije namještaja, slika i knjiga te obavljani mnogi zaštitni radovi, sve uz potporu Gradskoga ureda za prosvjetu, kulturu i sport, i Zbirka je napokon spremna za javnost.

Sačuvana ambijentalnost

Pripremajući Zbirku za javnost kustosi Muzeja grada Zagreba držali su se donatoričine želje da ambijent ostane kao i za njezina života. Zato nema klasičnoga muzejskog postupka - izložci nisu odvojeni stupićima s užetom, već je prostor za posjetitelje diskretno označen zaštitom na podu.

Lončanica od Jovanke Broz

Za jednu lončanicu u hodniku vezana je legenda da ju je Cata Dujšin-Ribar dobila od Jovanke Broz. Naime, u arhivu je sačuvana fotografija dviju dama, snimljena šezdesetih na Brijunima, kako proučavaju istu vrstu cvijeta u stakleniku.

DEMETROVA 3

Posjet srijedom

Memorijalna zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar treća je zbirka takve vrste otvorena za javnost, uz stan arhitekta Viktora Kovačića u Masarykovoju ulici 21 i Memorijalni prostor Miroslav i Bela Krlježa na Gvozdu 23, koju vodi Muzej grada Zagreba. Zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar u Demetrovoj 3 svečano se otvara za javnost u srijedu, 17. lipnja u 19 sati, a iznimno će biti otvorena za razgledavanje i u četvrtak i petak između 11 i 19 sati. Od sljedećeg tjedna Zbirka će za javnost biti otvorena srijedom. Cijena ulaznice je 10 kn, a do kraja lipnja ulaz je besplatan.